KARİKATÜR

CUMHURİYETİN «TUNCELİ»
İnönü — Bu da son Dersim!..

TAYYARE İLE GEZİNTİ:
Bayan — Kocam daha gelmedi.
Bay — Nerede ise iner, baksana kokteyl hazırlıyor!..

Seyirci — Pek ağır görünüyor. İyi bir parça olmalı.
Balıkçı — Evet, karım denize yuvarlandı da odur!..

Müşteri — Bay direktör sermayede hareket var mı?
Direktör — Maalesef efendim, veznedar sizin paranızı alıp savuştu!..

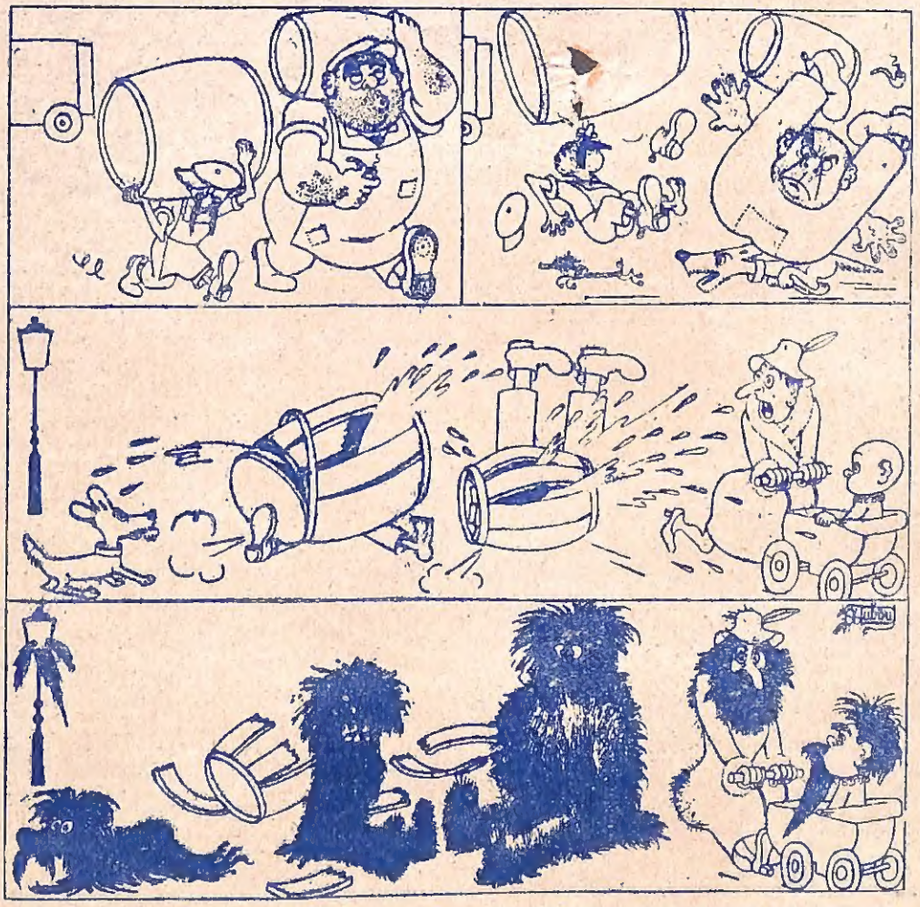

Yazısız hikâye: Saç ilâcı taşıyan hamallar yuvarlanınca!...

Seyyar evde uykuya dalan yeni evliler:

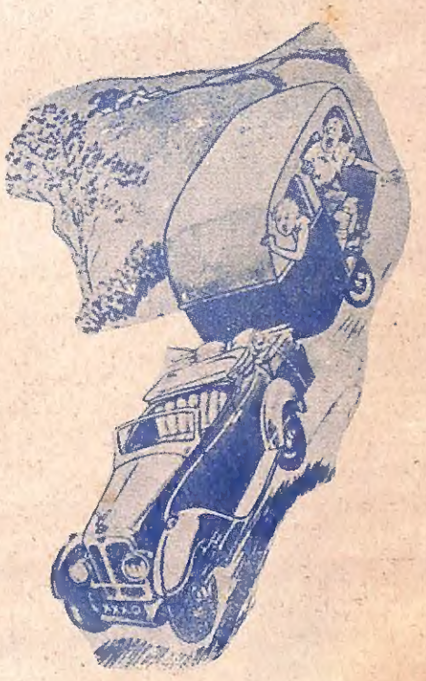

Adam (karısına) — Hay Allah kahretsin, ben seni direksiyonda zannediyordum.

Karikatürün üçüncü cildi

★ Bu sayı ile Karikatür'ün üçüncü cildi bitmiş oluyor. Gelecek sayımız dördüncü cildin ilk sayısını teşkil edecektir. 53 üncü sayı ile başlıyan üçüncü cilt koleksiyonlarını bu sayı ile tamamlıyan okuyucularımız ellerindeki 26 sayıyı idarehanemize getirerek 40 kuruş mukabilinde ciltletebilirler. Birinci ve ikinci ciltte olduğu gibi bu cilt için de hususî kapaklarımız hazılanmıştır.

★ Koleksiyonlarını uzaktan ciltletmek için idarehanemize gönderenler, cildiye ve posta ücreti olarak 60 kuruş göndermelidirler. Ciltler bir hafta zarfında ikmal edilerek adreslerinize gönderilir.

★ Koleksiyonlarını bulundukları yerde ciltletmek istiyen okuyucularımıza 30 kuruş mukabilinde hususî kapaklarımızdan gönderebiliriz.

★ Koleksiyonlarında noksanı olan okuyucularımız her noksan sayı için cildiye bedeline onar kuruş ilâve etmelidirler Noksan sayıları doğrudan doğruya idarehanemizden celbedebileceğiniz gibi tekmil bayilerimizden de tedarik edebilirsiniz.

No. 78 CİLT: 3 YIL: 2 FİATI 10 KURUŞTUR 26 HAZİRAN 1937

KARİKATÜR

Sahibi: Sedat Simavi

İdarehanesi:

İstanbul, Ankara caddesinde hususî daire. Posta kutusu: İstanbul 103

Abone Şartları:

Türkiye için seneliği 500, altı aylığı 250, üç aylığı 130 kuruş. Ecnebi memleketler için seneliği 800, altı aylığı 400 kuruştur.

CUMARTESİ GÜNLERİ ÇIKAR SİYASİ VE EDEBİ MİZAH GAZETESİ

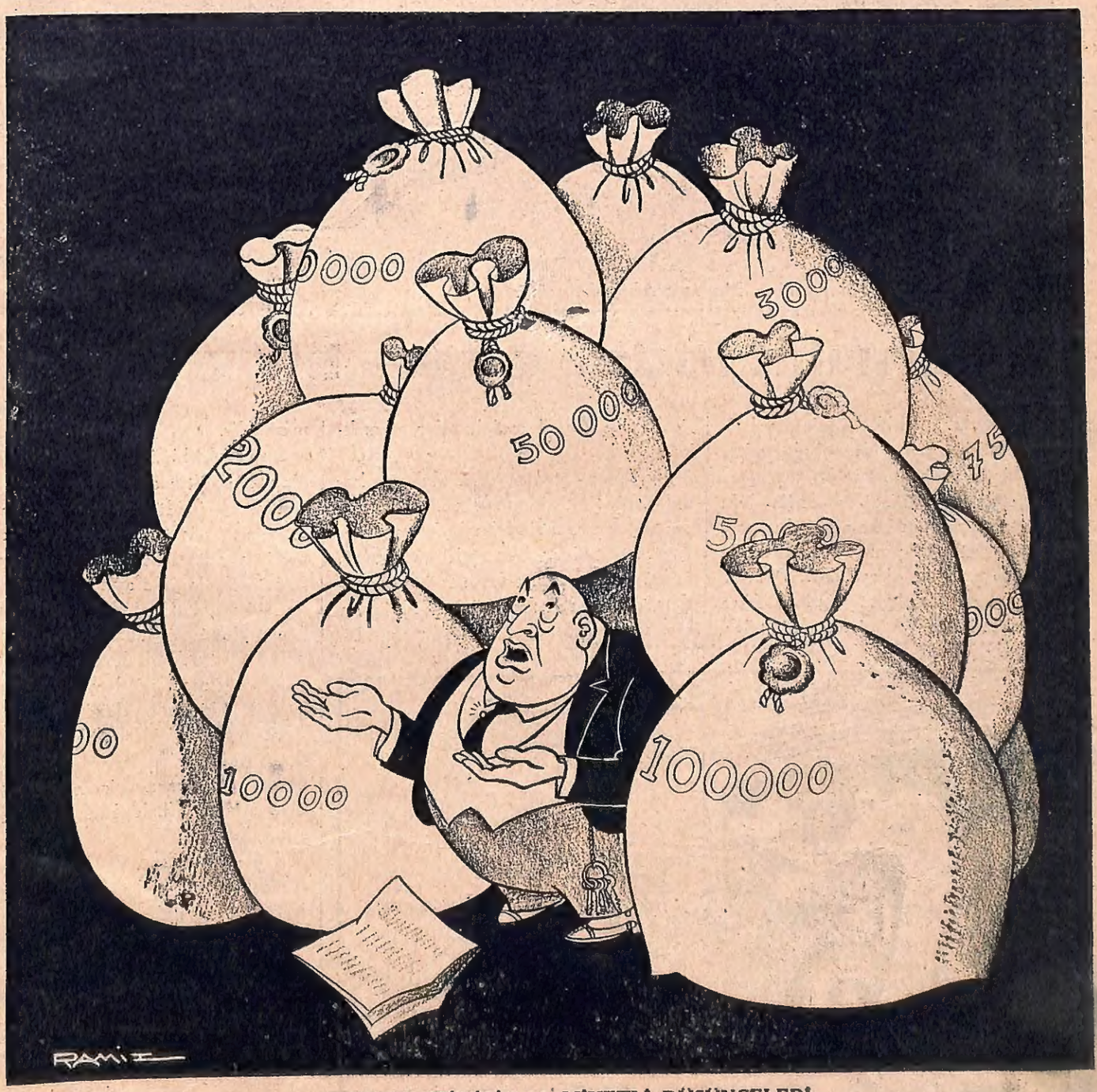

ZENGİNLERİMİZİN HAMİYETLİ DÜŞÜNCELERİ:

— Yarabbi, Büyük Önderimizin millete hediyesi karşısında mahcubiyetimden girecek yer bulamıyorum... Sen birkaç torba daha ihsan et de daha iyi saklanayım!...

CAN ÇIKAR, HUY ÇIKMAZ:

Salamon — Rebeka, öluyorum... Mumu sondur ziyan olmasin!...

Tanrılık iddia eden bir adam

Amerikada Tanrılık iddiasına kalkan, kendisine mukaddes baba adını veren bir meczup türemiş.

Gazetelerimiz artist resimlerile dolu sinema sayfalarının karşısına bu yeni Tanrının muhtelif pozda fotoğraflarile süslenmiş sayfalar koydular. Mevzu darlığı içinde bocalıyan gündelik fıkra muharrirleri bundan mizahî nükteler, siyasal ve sosyal mulâhazalar çıkardılar.

Bu ilim ve fen asrında akılların kabul etmiyeceği derecede gülünç bir iddia ile ortaya atılan bu kafasıza ekseriyet öfkeleniyor, hakaretler savuruyor.

Bu ilim ve fen asrının münevver adamlarına bu adamcağızın iddiasına benzemez neler yutturulduğu ayrı bir meseledir.

Bu tarzda bir iddia ile Amerika gibi bir memlekette etrafına müritler toplıyan ve bütün dünya matbuatında kendisinden bahsettirmiye muvaffak olan bir insanı kendimizden daha az zeki farzetmek de yine ayrı bir davadır.

Eskisile olan davalar, henüz halledilememişken başımıza bir yeni Tanrı musallat etmek ne dereceye kadar doğru olacağı meselesi de yine bu sayfaya girecek bahislerden değildir.

Biz yalnız kim bilir hangi hesap yahut hayal üzerine böyle netice itibarile masum ve zararsız bir davaya girişmiş olan adama öfkelenenlere bazı sualler soracağız.

1 — Amerikalı Tanrı kendinin tanrı olduğunu ve birkaç ölüyü mezarından kaldıracağını iddia edeceği yerde, meselâ eski Roma İmparatorluğu gibi bir devri, **ba'sü badel mevt** sırrına erdirmiye kadir bir siyasî şef olduğunu iddia etseydi, bu maksatla kocaman bir kıtanın silâh ve asker deposu haline gelmesine sebep olsaydı, insanlığı acaba daha az mazarratlı bir insan mı olurdu?

2 — Amerikalı Tanrı, iktısat doktorluğu iddiasile aklı ermediği işlere burnunu sokarak Amerikanın ticaret, ziraat ve sairesini altüst etmiye kalksa

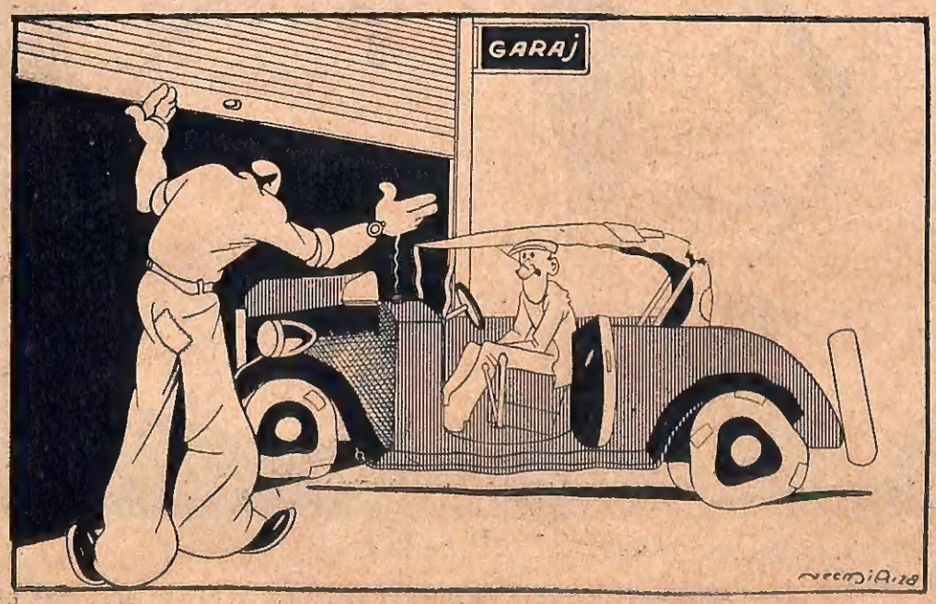

— Otomobili bırakacaksınız ama garaj parasını peşin alırız..

— Bu da yeni mi çıktı yahu?..

— Ne yapalım bayım, ya gelip almazsanız?!...

YAZ... YAZ!

— Saatlerce böyle çırılçıplak balkonda duruyorsun hiç yüzün kızarmıyor mu?
— Görmüyor musun yalnız vücudüm kızarıyor!...

idi, Amerikalıların daha mı lehine olurdu?

3 — Amerikalı Tanrı «Ben falan, filân Üniversiteler, hastaneler, klinikler vesairede tetebbüünü ikmal etmiş bir yüksek profesör ve operatörüm. Körlerin gözünü açar, kötürümleri yürütür, çolakları boks şampiyonu haline getirir, barsağı, böbreği, kalbi bozulmuş olanların barsağını, böbreğini, kalbini çıkarıp yerine yenilerini takarım» deseydi; bir klinik, muhtelif büyüklükte sekiz on bıçak, Holivut artitsti gibi üç beş hastabakıcı tedarik ederek Amerikalıları masaya yatırıp yatırıp doğrasaydı daha mı iyi ederdi?

4 — Yalan yanlış bir diploma ile bir avukat yazıhanesi açaydı, «Biz ölmüş sanılan hakları mezarından çıkarmıya kadir, hakikat ve insaniyet âşıkı bir avukatız» diye kandırdığı biçareleri neticede Mahmutpaşa soygununa çevirip kuru hasır üstünde bıraksaydı daha doğru mu hareket etmiş olurdu?

5 — Amerikalı Tanrı dâhî bir şehirci olduğunu iddia etseydi; eline bir kazma alarak ortalığı yakıp yıksaydı ve neticede eski hayratı da berbat ederek çekip gitseydi elbette daha faydalı bir iş görmezdi.

6 — Sokakta Tanrılığını iddia eden adamın bize pek zararı dokunmaz. Fakat onun dülger sıfatile, kolunda bir zembil ile evinize girdiğini, babadan kalma eski evinizi yeni bir kübik binaya çevireceğini söyliyerek sizi boğazınıza kadar borca soktuğunu, sonra da evi - sizi açık havadaki kıpti çergilerine haset edecek - vaziyete getirdiğini tasavvur edin.

7 — Sahte Tanrı ya Allah esirgesin, Amerikalı mütahassıs profesör diye Üniversitemize gelseydi ve ilim namı altında bir takım abur cubura çoluk çocuğun kafasını çöp tenekesine çevirseydi ne yapardık?

8 — Amerikal Tanrı, ressamlık, şairlik, heykeltraşlık iddiasına kalkışabilirdi. Şaheserlerinden bir şey anlıyamıyarak hayretle gözlerini açanlara «Tanrı kelâmı gibi onla da sizin idrakinize sığacak şeyler değildir. Siz hele onları şaheser olarak kabul edin ve bedellerini ödeyin» deseydi «Olmaz» demiye cesaret eder miydik?

9 — Amerikalı Tanrı tüccar olup bizi soymıya, lokantacı olup bize yemek diye Allah bilir neleri yedirmiye kadir olabilirdi ya? Adamcağızın böyle yapmıyarak sadece kendi âleminde bir Tanrı kalmasına çok şükür etmek lâzım gelir.

10 — Yalancı Tanrı nihayet kulaklarını galibarda boyasile boyayıp taze balık diye balıkçının işportasına yatmıya, kalçasına bir damga vurup halis kıvırcık koyunu diye kasabın çengeline asılmıya, bol Terkos suyu ile karışıp halis süt yahut Taşdelen suyu etiketini şişeler içinde sucu ve sütçü camekânlarına dizmiye muktedirdi.

Bütün bunları yapmayı da sadece «Tanrıyım» diye masum bir yalanla bizi aldatmıya kalktığı için bizim ellerimizi açarak sahici Tanrı gibi ona hamdü sena etmemiz lâzım gelir.

KARİKATÜR

HASİSMİŞ!

Köylü Veli dayı oğlunu çağırdı:

— Durmuş, çabuk git Ahmet amcandan yeni bilettiği baltayı iste. Al, getir.

Durmuş gitti elleri boş döndü.

— Baba, dedi, amcam baltasını vermiyor.

Babası başını sallıyarak cevap verdi:

— Bilirim ne hasis herif olduğunu, eve git de bizim yeni bilenmiş baltamızı getiriver bari.

— Anne, nişanlım bana öyle şeyler vadetti öyle şeyler vadetti ki,..
— Kendini belediye müdürü zannediyor galiba!...

— Evlenmeden evvel biribirimize her şeyimizi açmalıyız...
— Öyle ise bir plâja gidelim!...

Neden korkuyormuş?

Yarım saattir yalnız kalmışlardı. Delikanlı güzeldi ama, çok acemi bir âşıktı. Bir türlü iki lâfı bir araya getiremiyordu. Nihayet genç kız dayanamadı, sordu:

— Ne düşünüyorsunuz?

Oğlan kıpkırmızı cevap verdi:

— Şey, sizi kucağıma almayı düşünüyorum.

— Darılacağımdan mı korkuyorsunuz?

— Hayır, pantalonumun ütüsü bozulacak diye.

Esbabı var..

Koca, öğle yemeğine gelince karısına damdan düşer gibi:

— Sevgilim, dedi, bu akşam bizim Kemali yemeğe davet ettim.

— Ne diyorsun, hizmetcinin kaçtığını, annemin bu akşam bize geleceğini unuttun mu?

— Hayır!

— O halde?

— Sersem evlenmek istiyor da aile saadetinin ne olduğunu göstereceğim, eğer hâlâ ısrar ederse ne hali varsa görsün.

Mühim bir adam: Genç şair

Onu hepiniz, az çok tanırsınız. Saçları lüzumundan fazla uzun, gözleri lüzumundan fazla dalgın, sesi lüzumundan fazla küstahtır.

Uzun saçlarını parmaklarile tarar, gözlerini gözlerinize dikerek alabildiğine dalgınlaştırır ve içinizi keskin bir bıçağın yağlı bir peynir topağına saplanışı gibi kolaylıkla yaralıyan en küstah, en tahammül edilmez sözünü söyler:

— Monşer, der, şiirin nekadar ilâhî bir meşgale olduğunu anlıyamazsın. Ne de olsa şair değilsin, maddî bir adamsın.

«Maddî adam» herhangi bir safta kavga edemiyecek kadar ödlek olan bu züppe türedinin, bu işlerin en kolayını, en bayağısını seçmiş oğlanın, biricik küfürü, biricik hakareti, biricik silâhıdır. Sizi onunla vurmıya yeltenir, kendisini onunla müdafaa etmiye özenir, en kötüsü müthiş bir insiyakla kendisini istihfaf eden «Maddî» cemiyetten onunla intikam aldığına kanidir.

Züppe şair, namaz kılmaz ama sofudur. Kafası sarıklı, çenesi tutam tutam kıllı, sırtı cüppeli değildir ama, böyle olanların en mankafasından daha mürtecidir.

Tarif edemediği ilâhî bir kuvvete inanmış görünür. Hayale tapar ve hayaline tapılmasını bir yobazdan daha sert, daha dangalakça ister. Gözleri dalgın ve baygın olmasına rağmen, faydalı olanlardan başka her şeyi görür. Bilhassa sağrısı kocaman kadınlarla göğsü şişkin kızları hiç karçırmaz.

Yeni şair ayda üç satırlık iki kıtadan ibaret bir şiir ya yazar, ya yazmaz. Buna rağmen senede bir katır yükü kitap yazanları istihfaf eder. Adını ailesi efradından ve komşusunun çiçek bozuğu ahretliğinden başkası bilmez de, şöhreti hudutları aşmış büyüklere:

— Cahil, sersem, budala, geri...

Demekten çekinmez.

Lâf arasında sürü sürü frenk kelimelerini imdada çağırdığına bakarak lisan bilir sanmayın. O lisan bilmez ama, lisan bilir geçinmesini öğrenmiştir.

— Kocacığım, dua et de batmıyayım...
— Korkma karıcığım, sen nerede olsa suyun üstüne çıkarsın!..

için biribiri arkasına feda edecek, yüz tane canı, bin tane ruhu olmadığına hayıflanır da kadıncağızı bir kır kahvesine götürecek parayı kendisine temin edecek işe katlanamaz. Bir baltaya sap olmaz, serseri serseri kaldırım mühendisliği, alık alık, kahve ve pastahane göstermeliği eder.

Yeni şair cemiyetin kendisini anlamadığından şikâyetçidir. Halbuki anlaşılıp anlaşılmadığı şüpheli adamlar, üstünde durulacak, tetkik edilecek hattâ didiklenecek tarafları olanlardır.

Yeni şairin bunu bilmemesi nekadar biçarelikse, kendisini anasından dâhî doğmuş sayması da okadar komiktir.

İşte bu bakımdan bir nevzuhur dâhî etiketini omuzunda gezdiren bir alay züppeden daha tehlikelidir. **Boncuk**

Daha akıllı

İki ihtiyar kadın konuşuyorlardı. Önce merhum efendilerinden bahis açtılar. Sonra oğullarını methettiler. Daha sonra gelinlerin çekiştirilmesi bitince, sıra torunlara gelmişti. Bir tanesi:

— Bizimki maşallah tosun gibi, dedi, daha dört aylık iken yürümiye başladı.

Öteki gülerek cevap verdi:

— Bizim ki de dört aylık iken yürüyordu ama anasına çektiğinden kendisi hep kucakta taşınıyordu.

Şiirlerinde «Karanlık», «Ölüm», «İskelet», «Sızlıyan ruh», «Karga», «Çan kulesi» hattâ «Sevda» kelimelerinin içiçe yanyana sıralanmasına aldanmayın. O, insanların ıztırabına karşı bir Roboto kadar hissizdir. Karanlıktan nefret ediyor görünür ama sinemadan çıkmaz, ölümden, iskeletten sızlıyan ruhtan dem vurur ama eline iki lira geçirince üç aylık bir yolculuktan dönen kanlı canlı bir gemici gibi eğlenir, zevk eder. Sadece bir fark var. Gemicinin eğlenmesi âdî fakat temiz, azgın fakat haklıdır. Bizim üstat (!) bilâkis hem âdî, hem kirli, hem azgın ve hem de memnun olmamış görünerek eğlenir.

«Karga» ile «Çan kulesi» kelimelerini moda olduğu için kullanır. Haklarında en küçük bir fikri yoktur. Moda değişip yerlerine «Mavi hulyalar», «Turuncu tahassüsler», «Kavun içi tefekkür» gelse hemen onları istimal eder.

«Sevda» ya gelince, eh burada bütün anormal varlığına rağmen, bir kaşları yolunmuş sinema Jön prömiyesi kadar maddîdir. Elinden şiir defterini düşürmiyen hayalperest mahalle kızından ziyade komşunun kolu, budu yerinde dul kadını beğenir. Sevgilisi

Şişlide sivrisinekle mücadele başladı!..

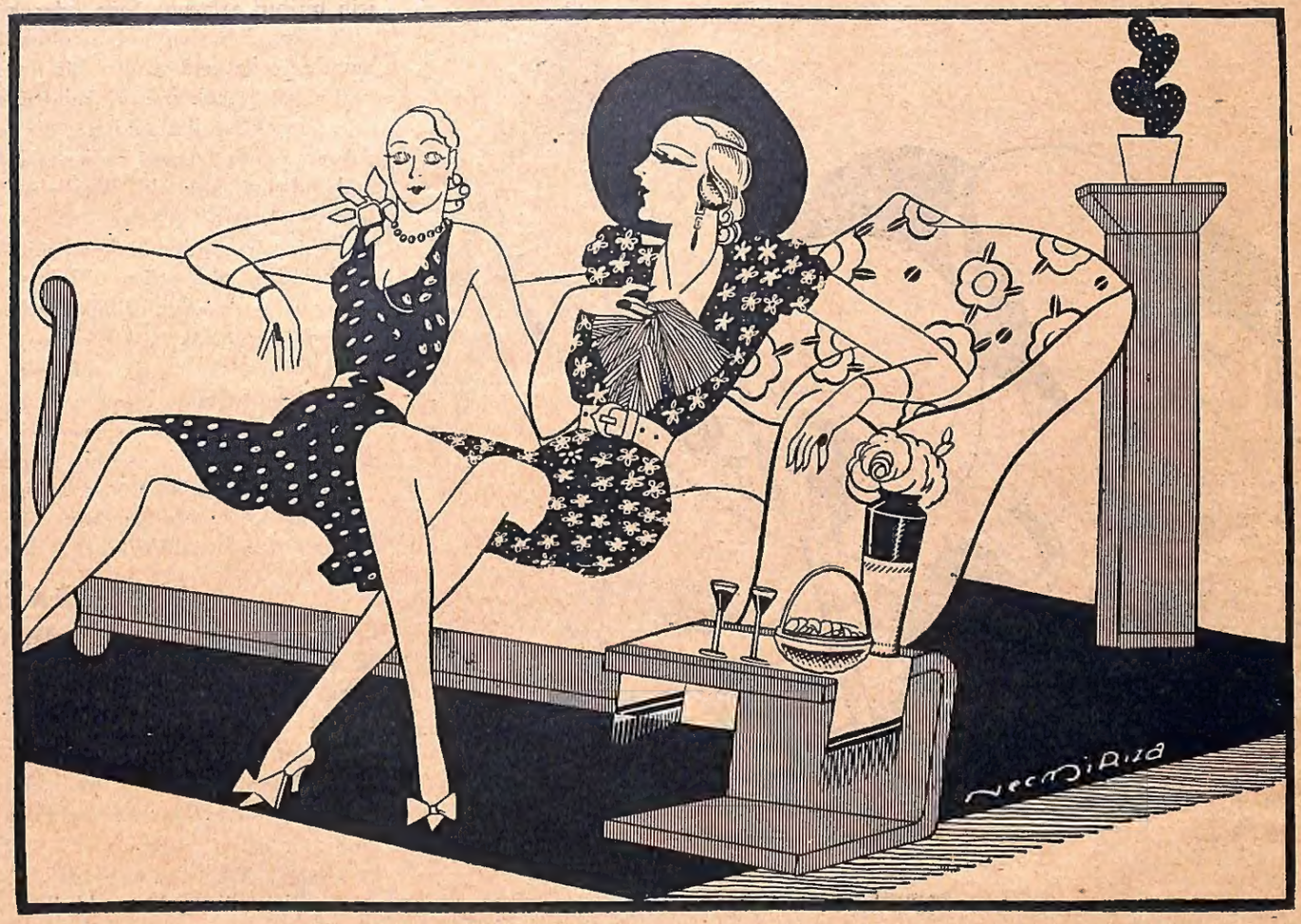

— Nişanlımın demir gibi vücudü var...
— Âlâ, sen de çekice benzersin!...

Haftanın Anketi:

Asrî Kâğıthane: Florya

Üç arkadaş Sirkeciden 14 trenine bindik, Folryaya gidiyoruz. Gidip gelme birinci mevki 102 kuruş. Harikulâde ucuz. Vagonlar eski, oturulacak yerleri acayip ama, nemize lâzım. Biz çok şükür sele serpe yerleştik. Hareket'e 15 dakika var. Bilgiç ahbabım:

— Oh, isabet ki bu trene bindik. sabah postaları dehşetli kalabalık oluyor.

Diye seviniyor. Fakat sevinci çok sürmedi. Tam on beş dakika içinde tren ağzına kadar doldu. Bizim bölmede dört kişilik ferah yerler var ama, karşımızda oturan Alman kırması bir adamın bütün dostları başına toplandılar. İki delikanlı, iki kadın, iki çocuk ve ne dersiniz, bu 6 kişi o bir kişilik yere sığmayı göze aldı. Meğer bu bir usulmüş. Daha tren hareket etmeden bizim tenha gideceğiz diye sevinen ahbap, köşeye sıkışmış bulunuyordu. Biz iki dost aramıza küçük çocukları almıştık. Tren hareket edip ilk istasyonda durunca, vagonlara bir hücum daha oldu. Bundan istifade eden yol arkadaşlarımızın ayakta duranları evvelâ çocukları kucaklarına alıp yerlerine kendileri oturdular. Sonra da sıcaktan şikâyet ederek bizi sağa sola itekliediler. Mahdumla kerimeye de yer açtılar. Ve rahat rahat söze başladılar:

Aman yarabbim, ne kadar da lisan biliyorlar; Almanca, Fransızca, Rumca, yahudice, eğer aradaki «Yes» leri, «Orrayt» ları sayarsanız İngilizce hattâ Türkçe konuşuyorlar.

Biz üç arkadaş bölmenin üç köşesine sıkışmış, sigara içmek, konuşmak ne haddimize, kadınlara satışıyoruz sanacaklar diye işaretleşemiyoruz bile.

Kumkapıdan Musevi, Yenikapıdan Ermeni, Samatyadan Rum vatandaşlarımız doldular. Ayakta duranlar, oturanlardan bahtiyar. Tıngır mıngır gidiyoruz.

* * *

Nihayet Floryaya yaklaştık. Tren yoluna iki keçeli aileler oturmuşlar. Yemekler hazırlanmış, kamineto ile kahve pişiren mi istersiniz, Deka gramofonu ile Sonya çalan mı ararsınız. Yük arabasını binek arabası haline getirenlerden gölgesinde uyku çekenleri mi sorarsınız. Hepsi hazır, hepsi mevcut.

İstasyon, bir kasaba istasyonunu andırıyor. Fakat bir fazlası var, mayolu veyahut pantalonlu çıplak adamlar dost, ahbap karşılamıya çıkmışlar. Toz bulutları denizi bir örtüp, bir açıyor. Eh, olur a, burası yeni yapılmakta bulunan bir plâj şehri nereye temel atılırsa oraya toz üşer.

Hamam halvetinden kaçar gibi yere atladık. Tepeden tırnağa kadar tere bulanmışız. Aman deniz! Aman gözünü sevdiğimin mübarek suyu. İmdat.

Plâja doğru seyirtiyoruz. Tabiî asrî plâj dururken şu Cinci meydanındaki nişangâhları andıran külüstürlere yönelecek değiliz ya. Fakat plâjm kapısı,

— Kocacığım, dua et de batmıyayım...
— Korkma karıcığım, sen nerede olsa suyun üstüne çıkarsın!..

Şiirlerinde «Karanlık», «Ölüm», «İskelet», «Sızlıyan ruh», «Karga», «Çan kulesi» hattâ «Sevda» kelimelerinin içiçe yanyana sıralanmasına aldanmayın. O, insanların ıztırabına karşı bir Roboto kadar hissizdir. Karanlıktan nefret ediyor görünür ama sinemadan çıkmaz, ölümden, iskeletten sızlıyan ruhtan dem vurur ama eline iki lira geçirince üç aylık bir yolculuktan dönen kanlı canlı bir gemici gibi eğlenir, zevk eder. Sade bir fark var. Gemicinin eğlenmesi âdî fakat temiz, azgın fakat haklıdır. Bizim üstat (!) bilâkis hem âdî, hem kirli, hem azgın ve hem de memnun olmamış görünerek eğlenir.

«Karga» ile «Çan kulesi» kelimelerini moda olduğu için kullanır. Haklarında en küçük bir fikri yoktur. Moda değişip yerlerine «Mavi hulyalar», «Turuncu tahassüsler», «Kavun içi tefekkür» gelse hemen onları istimal eder.

«Sevda» ya gelince, eh burada bütün anormal varlığına rağmen, bir kaşları yolunmuş sinema Jön prömiyesi kadar maddîdir. Elinden şiir defterini düşürmiyen hayalperest mahalle kızından ziyade komşunun kolu, budu yerinde dul kadınını beğenir. Sevgilisi için biribiri arkasına feda edecek, yüz tane canı, bin tane ruhu olmadığına hayıflanır da kadıncağızı bir kır kahvesine götürecek parayı kendisine temin edecek işe katlanamaz. Bir baltaya sap olmaz, serseri serseri kaldırım mühendisliği, alık alık, kahve ve pastahane göstermeliği eder.

Yeni şair cemiyetin kendisini anlamadığından şikâyetçidir. Halbuki anlaşılıp anlaşılmadığı şüpheli adamlar, üstünde durulacak, tetkik edilecek hattâ didiklenecek tarafları olanlardır.

Yeni şairin bunu bilmemesi nekadar biçarelikse, kendisini anasından dâhî doğmuş sayması da okadar komiktir.

İşte bu bakımdan bir nevzuhur dâhî etiketini omuzunda gezdiren bir alay züppeden daha tehlikelidir. **Boncuk**

Daha akıllı

İki ihtiyar kadın konuşuyorlardı. Önce merhum efendilerinden bahis açtılar. Sonra oğullarını methettiler. Daha sonra gelinlerin çekiştirilmesi bitince sıra torunlara gelmişti. Bir tanesi:

— Bizimki maşallah tosun gibi, dedi, daha dört aylık iken yürümiye başladı.

Öteki gülerek cevap verdi:

— Bizim ki de dört aylık iken yürüyordu ama anasına çektiğinden kendisi hep kucakta taşınıyordu.

Şişlide sivrisinekle mücadele başladı!..

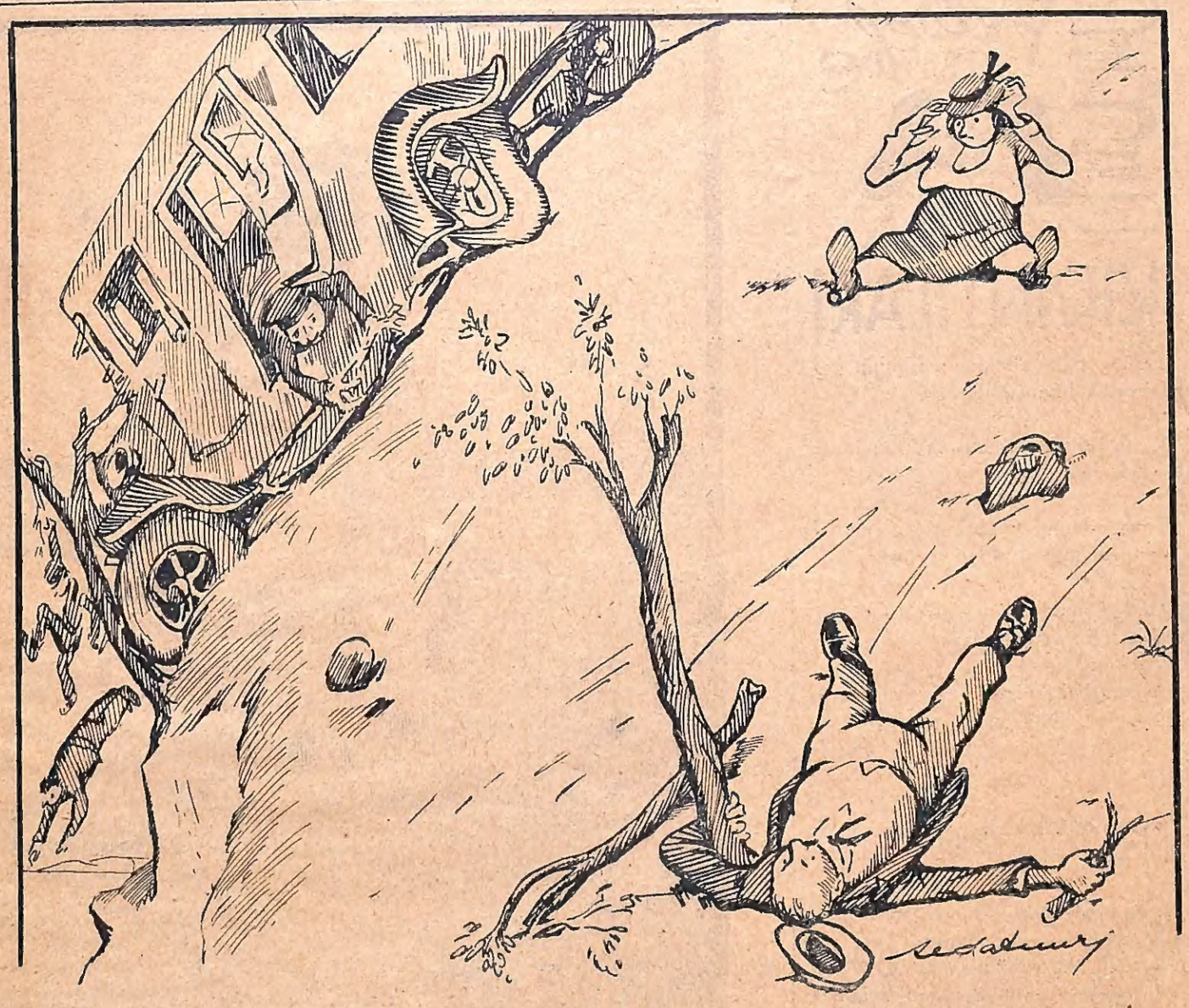

KAZADAN SONRA:

Bayan — Çantamdan el aynasını ver kocacığım, bakayım permanantım ne hale geldi?...

gişesi belli değil. Sade orta yerde bir büyücek şemsiyenin altında bir kalabalık itişip kakışıyor. İlk bakışta ikramiyeli piyango dolabı zannettim. Meğer bilet yeri imiş. Davranıp yanaştık. Yüzünden düşen bin parça bir adamcağız barbar bağırıyor:

— Baylar kamara, soyunma mahalli komple. Sıra bekliyeceksiniz, boşalırsa vereceğiz.

Önümüzde ter ter tepinen bir kırmızı yüzlü zavallı haykırdı:

— Ne demek, tam bir buçuk saattir sıra bekliyorum. Başkaları girdiler. Bizim saydığımız para değil mi?

Kalabalıktan sıyrıldım, plâja baktım. Deniz büyük, plâj tenha. Hani o Avrupa plâjları resimlerinde gördüğümüz muazzam kalabalığın milyonda biri yok, yine öyle iken her taraf «komple» imiş.

— Bir gazinoya oturalım, bari, dedim.

Tam dönerken belediyenin meşhur Arozözü göründü. Saçtığı su bir anda çamur oluyor. Yetişebildiği vatandaşları vıcık vıcık boyuyor. Yanımda bir küçük demir parmaklık var atlayıp savuşacağım. Fakat bu plâjın sınırı. Artık «Anafordan plâja duhul» maddesinden cürmü meşhut mahkemesine mi verileyim. Çar naçar kadere razı olduk. Zaten bütün erkekler kadınların önüne kahramanca siper olmuşlar zifosa muntazır duruyorlar. Arozöz dizkapaklarımıza kadar cıvık bir mayi bulaştırarak muzafferane geçti, gitti. Arkadaşlar:

— Ne yapacağız?

Diyorlar. Etrafa bakıyoruz. Bu gazinolarda mı oturacağız, bu rahatsız, berbat, yarısı demir, yarısı tahta iskemlelere oturup, bu yaprakları toz toprak içinde sarılaşmış ağaçların altına mı yerleşeceğiz. Rabbim göstermesin.

Satış barakalarının önündeyiz. Dünyanın en nefis meyvalarını çıkaran bir memlekette bu süprüntüleri nereden bulmuşlar. Amasyadan Groenland'a kayısı göndersem oraya bunlardan daha sağlam, daha temiz, varır. Şu hıyarlara bir bakın, birer parmak soysanız yine elinizdeki parçaya toz sinmiştir. Bari ucuz olsalar. Eu buruşuğunun tanesi 4 kuruştan satılıyor. Ezik kayısı ise elli kuruş.

Satış barakalarının öyle bir manzarası var ki:

— Biz burada tifo, kolera mikrobu satıyoruz diye feryat ediyorlar.

Çekmeceden tren geliyor. Floryaya ayak basalı tamam 15 dakika oldu. Arkadaşlarla gözgöze geldik ve vagonlara hücum ettik.

Oh, çok şükür tren mavi deniz ve plâjın altın kumları gibi tenha.

Floryadan kaçıyoruz. Denize ve serin rüzgâra alışmış bir adamın çölden, çölün bunaltıcı bir tozla dolu sıcağından kaçtığı gibi.

Kulak misafiri

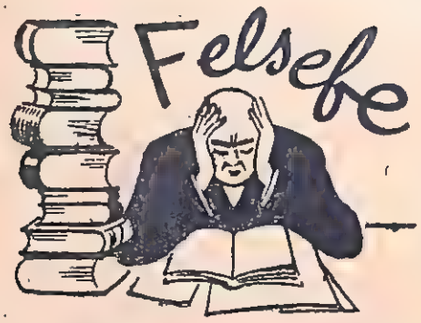

KIRINTILARI

Ödünç para almanın başladığı yerde dostluk hitam bulur.

*

Uzun bir can sıkıntısına kapılmak, damla damla ölmektir.

*

Fena adamın tembelliğine, ahmak adamın saçmasına doyum olmaz.

*

Herkes bir dost ister, fakat hiç kimse dost olmıya çalışmaz.

*

Aşktan bahsediyorsanız yavaş yavaş söyleyiniz, çünkü yalnız bir kişiye hitap etmesi lâzım gelen yegâne mesele budur.

*

İnsanların en zengini idareli ve en fakiri hasis onlandır.

*

Yalan söyleyip tutumaktansa doğru söyleyip savuşmak iyidir.

*

Bir edebiyat münakaşasının anlamak isterseniz iki tarafın sözlerini de dinleyiniz... Ve ikisine de inanmayınız!

*

İnsan gülünç olmaktan korka korka iyi olmak kabiliyetini kaybetmiştir.

*

Hayat tahsile benzer: İnsan ancak onu bitirdiği zaman, nasıl başlaması lâzım geleceğini farkeder.

*

Bedbinlik çok defa muvaffakıyetsizlikten ve beceriksizlikten doğar.

*

Tecrübeli olup ihtiyar bulunmaktansa, genç olup tecrübesiz yaşamayı tercih et.

*

Yarın için bu akşamdan güzel güzel kararlar veriyorum. Fakat sabahleyin çok defa kararlarımı değişmiş buluyorum. Nekadar olsa bir şeyin üstüne yatılınca şekli değişiyor.

Filozof

— Yanma modası bitti galiba...
— Nereden anladın?..
— Görmüyor musun, meydanda hiç bir yanık y

İmtihanın Sıkıntıları

Yine çokça söyliyen bir kıymetli muallim arkadaşımız vardır.

Geçen gün imtihanlardan şikâyet ediyordu:

— Bütün sene her gün sabahtan akşama kadar ders verdim. Fakat bu imtihan zamanındaki kadar yorulmadım.

Bir arkadaş gülümseyerek tasdik etti:

— Hakkınız var... İmtihanda talebeyi az çok dinlemiye mecbur oluyorsunuz.

Yeni E

Omuzların yuvarlak, Hasret
Göz bebeklerin parlak!... Artık

*

Bir ay gibi güzelsin: Ufkum
Beyaz yüzün toparlak!... Ömrüm

*

Biçimli bir heykelsin Sen gö
O ne el, o ne ayak!... Aşkın

*

Eşin yok, mükemmelsin: Dünyal
Vücudün ince, kıvrak!.. Durama

*

Fakat biraz tembelsin: Sarılac
Tak, evlenip tel duvak!.. Öpülec

*

Yere yuvarlandı

Ahmet bir iş için Ankaraya gidiyordu. Genç karısını aziz dostu ve şeriki Mehmede emanet etti. Fakat sıkı sıkı tembih etmeyi unutmadı:

— Sen boşboğazsındır. Sakın bizimkine üstü açık fıkralar anlatma, hoş öylesinden hiç bir şey anlamaz ama yine ihtiyatlı ol.

Ahmet, üç gün sonra döndü. Mehmedi buldu. Mehmet üç günlük raporunu verdi:

— Birinci akşam, seninkini sinemaya götürdüm, ikinci akşam tiyatroya gittik. Üçüncü akşam bara gidelim dedi.

Mehmet bunları anlattıktan sonra birdenbire durdu ve sonra gülerek devam etti:

— Hani sen bizimki açık saçık hikâyelerden hoşlanmaz diyordun ya, hiç de değil, şöyle ehemmiyetsizlerinden birini anlattım da az daha karyoladan yere yuvarlanıyordu.

Dünyada olmaz

Dadısı küçük Acarı gezmiye çıkardı. Dolaşa dolaşa deniz kenarına geldiler. Kıyı kumluktu. Acarın yaşıtı bir sürü çocuk paçalarını sıvamışlar suya girmişlerdi. Acar dadısına yalvardı:

— Dadı, oh dadıcığım.

— Ne var, ne istiyorsun?

— Şey dadı, ben de denize gireyim mi?

— Dünyada olmaz, yüzmesini öğrenmeden hiç insan denize girer mi?

Neden istiyormuş

Küçük Aysel iki üç gündenberi huysuzluğu ele almıştır. Homurdanıp duruyordu. Nihayet annesi dayanamadı, sordu:

— Nedir bu halin Aysel, iki üç gündür elinden illâllah. Ne oluyorsun?

— Mektebe gitmek istiyorum. Beni mektebe yazdırın.

— Durup dururken bunu da nerden çıkardın kuzum. Mektebe gitmeyi neden bukadar istiyorsun?

— Senede üç ay tatili var da ondan.

Gazel

gelsin:
kucak!...

yücelsin,
n gibi, bak!..

temelsin:
ıyacak!..

delsin:
den uzak!..

belsin,
dudak!...

Sanki aşkınla selsin:
Gönlüm değildir kurak!...

*

Görün, güneş yükselsin,
Ömrüm olsun ışıldak!...

*

Oktur, kalbimi delsin,
Uzun kirpiğin, bırak!...

*

Aşkın aklımı çelsin,
Volkan gibi beni yak!...

*

Sen bir yeşil emelsin,
Ey bakışları yaprak!...

Necdet Rüştü

Gündüz Gece Farkı

Bir misafirlikte bir bayana sordular:

— Zevciniz ne iş yapar?

Bayan cevap verdi:

— Avukattır. Sabahtan akşama kadar mahkemede müdafaa nutku söyler.

— Ya akşamları?

Avukat rakıya fazla düşkün bir zat olduğu için kadın mahzun mahzun içini çekti:

— Akşamları ne söylediğini kendi de bilmez.

— Maşallah bu sene meyva bol olacakmış...
— Öyle ama kaç gündür olgun bir armuda tesadüf edemedik!...

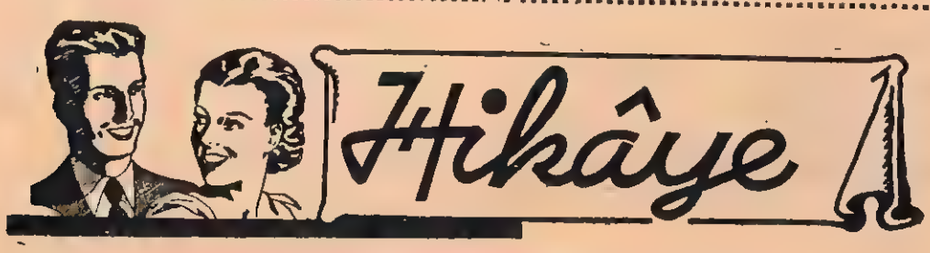

BONSERVİS

«Kolay iş...»

Bir gün gazetelerin hepsinde böyle bir ilân gördüm. Benim gibi işsiz, güçsüz bir adam böyle bir ilân görür de alâkadar olmaz mı?

— Acaba kolay iş de nedir? Dedim, sakın komisyonculuk ilânı, muakkip reklâmı olmasın.

Bir hafta ilân ayni sayfalarda, ayni şekilde çıktı. Bir hafta sonra tepesine «Koşunuz.. koşunuz..» kelimeleri eklendi ve nihayet düğüm çözüldü. İşte büyük bir ümitle okuduğum yazılar:

«Koşunuz... Koşunuz...
Kolay iş.

Kolay iş başladı. Kolayiş kapılarını bütün genişliğile açtı. Kolay iş, işsiz vatandaşlara, işsiz kalmış, iş bulamamış, kabiliyetini isbat edememiş, yurddaşlara dost elini uzatıyor. Müracaatınızın haftasında iş ayağınıza gelecek.

Koşunuz... Koşunuz...
Kolay iş...

Bahçekapı Zerdali han asma kat numara 5, 6, 7. Telefon: 222111».

Öğleden sonra traş oldum. Kahvede otura otura arkası parıl parıl parlamıya başlıyan pantalonu ütüledim. Ceketin yağlarını, lekelerini benzinle sildim. Ümit dolu bir kalble «Kolay iş» in yeni boyanmış kapısını tıklattım.

Billûr gibi bir kadın sesi:

— Giriniz!

Dedi. Eski şapkamı elime aldım. öteki elimin ayasını saçlarımın üstünde bir gezdirdim. İçeri girdim.

Vay canına... Kocaman oda tıklım, tıklım! Her cinsten, her kıyafetten insan dolu. Kadınlar çoktan ahbap olmuşlar. Modadan, sinemadan, mahalleden çene çalıyorlar. Bana:

— Giriniz!

Diyen bayan galiba buranın kâtibi. Ne kadar güzelse okadar da ciddî. Karşısındaki sandalyeyi gösterdi, oturdum.

— İş mi istiyorsunuz?
— Evet.
— Ne gibi?
— Muhasiplik.
— Hiç bir yerde çalıştınız mı?

Elimi cebime daldırdım. Krizden evvel dünyanın parasını kırıp kriz başlayınca peşpeşe «Zararın neresinden dönülürse kârdır» diye işlerini tasfiye eden beş, altı ecnebi şirketten aldığım bonservisleri önüne yığdım. Kimi İngilizce, kimi Fransıca olan kâğıtlara şöyle lûtfen bir göz gezdirdi. Sonra tekrar bülbülleşti:

— Adınız ve soyadınız?

Söyledim yazdı.

— Adresiniz.

Söyledim yazdı.

— Peki efendim, teşrif buyurun iki güne kadar size nerede çalışacağınızı bildiririz.

Sersemlemiştim. «Nerede çalışacağınızı bildiririz» mi? Allah Allah! Bu da ciddî mi sanki? Eğer bu söz doğru çıkarsa ömrümde ilk defa gazete ilânlarına inanmak lâzım geldiğini düşüneceğim!

İki gün sonra elimde bahtiyarlığımı müjdeliyen kartpostalla ayni kapıyı çaldım. Ne oluyoruz yahu? Yine ayni kalabalık. Fakat bu seferkiler tabiî başka vatandaşlar.

Bayan yazğan beni görünce gülümsedi:

— Tebrik ederim, dedi, şansınız varmış. Lûtfen bir saniye bekleyin, müdüre haber vereyim.

Daima kapalı duran ara kapıyı geçti. Bir dakika sonra bana:

— Buyurun!

Diye yol gösterdi. Bay müdürle karşılaştık. Genç, güzel, şık bir delikanlı. Ateş gibi maşallah. Bukadar müsbet bir işi bukadar az zamanda başardığı da ne çeşit bir teşebbüsü şahsî sahibi olduğunu gösteriyor. Aşkolsun. Neden hâlâ mütekaitlerle, ihtiyarlarla uğraşırlar. Gençleri iş başına getirmenin zamanı geldiğini neden düşünmezler?

Ben kendi kendime bunları düşünürken bay müdür anlatıyor:

— Yaptığımız tahkikat çok müsbet neticeler verdi. Sizin gibi muktedir ve namuslu bir vatandaşın işsiz kalması, hem fert, hem cemiyet bakımından büyük bir zarardır. Şimdilik 70 lira maaşla «Piyasanın sesi» mecmuasının muhasebe kısmını idare edeceksiniz. Sa-

hipleri bütün memleketin hürmetini kazanmış muhterem insanlardır. İşinizden herhalde memnun kalacaksınız!

Teşekkür ettim. Piyasanın sesi adında bir mecmua tanımıyordum ama, neme lâzım. Ben ay beay çıkacak yetmiş lirama bakarım.

Bay müdür sözüne devam etti:

— Büromuzu her ne kadar vatandaşlara yardım için açmışsakda yine masarife karşılık bir şey talep etmiye mecburuz.

Tam boynumu bükeceğim sıra:

— Rica ederim, diye atıldı, vaziyetiniz bizce malûm, ilk maaşınızdan itibaren mahiye muayyen taksitlerle ödemek şartile şunu imzalar mısınız?

Baktım basit bir makbuz.

«Kolay iş idarehanesine bana bulduğu işten dolayı aramızda takarrür eden pazarlık mucibince 50 lira vereceğim. Bu parayı her ay onar liralık muayyen taksitlerde ödemeyi vadediyorum.»

Öyle sıkışık bir vaziyette idim ki, yüz lira deseler gözümü kırpmadan imzalıyacaktım. Nitekim öyle yaptım ve, soluğu Babıâlide aldım; mecmuanın idarehanesini sora sora buldum.

Bir masa başında çopur suratlı, meymenetsiz, bodur bir adam oturuyor. Hacetimi söyleyince beni tepeden tırnağa kadar süzerek sordu:

— Amerikan usulü defter tutmasını bilir misiniz?

— Evet!

— Şu halde meselenin en mühim kısmı halledildi demektir. Sade bir cihet kalıyor. Malûm a, mecmuamız piyasa ile yakından alâkadardır. Mübayaa işleri, müzayedeler, arttırma, eksiltmeler, hep vasıtamızla cereyan eder. İlân derseniz baş kaşımıya fırsat vermez. Bu yüzden devrettiğimiz, yani sizin elinizden geçireceğimiz para, mahiye binlerce, hattâ on binlerce lirayı bulur. Bu bakımdan - bir kere öksürdü - müessesemiz bazı ihtiyat tedbirlerine lüzum görmektedir - bir kere daha öksürdü - filhakika sizi bize takdim eden idarehaneye emniyetimiz var. Fakat - üstüste iki küçük öksürük - ne de olsa işimizi sağlam kazığa bağlamalıyız.

— Hakkınız var efendim.

— Bir kere buradaki vazifeniz hiç de sıkıcı değildir. Hattâ eğlencelidir de... Ne diyeyim, piyasanın en namuslu tüccarlarından, en madrabaz dolandırıcılarına kadar binbir çeşit adam gelir. Onlarla alay edersiniz, bağırıp çağıranlar olur. Metelik vermezsiniz. Eh söylemesi ayıp, yetmiş lira maaş da bu zamanda hani az değildir.

— Evet bayım,

— Binaenaleyh - müstakbel patronumu yine gıcık tuttu - bize kefalet akçesi vereceksiniz.

Boğuk boğuk sordum.

— Kefaleti şahsiye olmaz mı? Size kefaleti şahsiye bulayım, istediğiniz kadar.

— Hayır, par prensip kefalet akçesile çalışırız. Neden yalan söyliyeyim, şimdiye kadar hiç bir muhasibimizden bir kötülük görmedik ama, insan bu bilinir mi? Bir şeytana uyar. Hem kefalet akçesi deyince çok bir şey sanmayın. Sizin gibi muhterem insanlar yüz lira verseler yetişir. Görüyorsunuz ya, bir prensip ve formalite meselesi.

Yetmiş liralık maaşı yüz liralık kefalet için reddecek değildim ya, kabul ettim. Hemen Emniyet sandığına koştum. Saraçhanebaşında babadan kalma küçük bir berber dükkânı vardı. Ayda 14 lira getiren mini mini bir dükkân. Onu rehine koydum. Üç gün sonra yüz lirayı cebime yerleştirip gazeteye gittim. Parayı teslim ettim. Mukabilinde bir de makbuz verdiler. Paramı gözümün önünde kasaya yerleştirdiler.

* * *

İlk haftanın sonunda - Allah razı olsun - patron beni unutmadı:

— Size para lâzımdır Sıtkı bey. Şimdilik şunu alın da...

Diyerek avucuma bir beş liralık tutuşturdu. Ne tatlı adam yarabbi! Sanki patron değil, kalem arkadaşım. Allah razı olsun şu «Kolay iş» ten.

Aradan bir buçuk ay geçti. «İş» yok denecek kadar hafifti ama, gürültüsü çoktu. Ve elime - Kolay işin ilk taksitini verdikten sonra - topu topu otuz lira geçmişti. Boşta olmadığım için alacaklılar sıkıştırıyorlardı. Utanarak para istedikçe patronum.

— Hele sabır Sıtkıcığım, cevabını veriyor, bir müzayede işi var hayırlısı

— Bu genç tuvaletlerini biz giyersek gençlere ne kalacak hemşire?..
— Onlara gençlikleri kalır!...

ile bir çıkaralım. İkramiye ile beraber tedahüldeki maaşatını da peşin alırsın.

Ben ikramiye ile beraber alacağım maaşatımı düşüne düşüne sersemledim mi ne dir? Etrafımda dönen dolapları göremiyordum.

Mecmua en akıllı insanı şaşırtacak işlerin üstünde idi. Gün geçmiyordu ki:

— Firmamın namusunu bir paralık ettiniz namussuzlar.

— Buna şantaj derler, ben adamın dişlerini söktürürüm,

— Dolandırıcılar hani vadınız, Çıkın sızdırdığınız paraları....

Diye feryat eden adamlar üstümüze yürümesin. Gün geçmiyordu ki, patronlardan biri telefona yapışıp:

— Haberiniz olsun, tuğla işinde yaptığınız dalavereden malûmattarız. Neşriyata başlıyacağız.

— Su işini mahvediyorsunuz. Vazifemiz bunu efkârı umumiyeye bütün çıplaklığı ile anlatmaktır.

Diye tehdit savurmasın. İşler böyle giderken bir gün eski bir dost nerede çalıştığımı sordu. Müessesenin adını söyler söylemez, evvelâ bir şaşırdı. Sonra samimiyetimi farketmiş olacak - açtı ağzını, yumdu gözünü:

— Herifler dolandırıcı. Başının çaresine bak. Namusun bir paralık olur ha!

Dedi. Verdiği izahat üzerine gözlerimdeki perde kalkmıştı. Zaten son haftalarda patronların bana karşı olan vaziyetleri de değişmişti. Bir kere âdeta bana işittirmek için şöyle konuşmuşlardı:

— Bu sersem herif, işi kavrıyamadı. Hesaplar karışıyor.

— Defedelim.

Bir kere de bodur patron beni karşısına çekmiş haşin bir sesle:

— Bana bak, Sıtkı efendi, işleri iyiden iyiye asıyorsun. Her sabah saat yedide gelmeli, buralar leş gibi... Odacı olacak serseri de kaçtı. Sabahları şöyle bir toz alsan elin mi aşınır?

Diye çıkışmıştı.

Ahbabımla konuştuğumun ertesi günü yazıhaneye damladım. Patronun karşısına dikildim:

— Şu benim hesabımı görsenize lûtfen, dedim. Ben işi bırakıyorum.

O bodur herif birdenbire aslan kesildi:

— Ne dedin, ne dedin, diye celâllandı, işi bırakıyor musun? Yani grev ha! Ben adamı süründürürüm.

— Rica ederim bayım, diye cevap verdim, ben grevin ne olduğunu bilmez değilim. Hesabımı görün.

— Yağmur başladı, karın da aksi gibi şemsiyesiz çıkmıştı...
— Korkma, bir dükkâna filân girmiştir...
— Ben de asıl ondan korkuyorum ya!...

— Ne hesabı.

— Aylıklarımı!

— Çalışmıyan adama bir de aylık mı vereceğiz?

— Haydi onlar da sizin olsun kefalet akçesi olarak bıraktığım yüz lirayı verin.

— Vay; bir de sıkılmadan yüz lirayı geri mi istiyorsun. Biz senin yaptığın dalaverelerin farkında değil miyiz.

— Ağzını topla, karşındakini kendin mi sandın?

— Vay hakaret ha! Polis yok mu? Polis. Şimdi seni mahkemeye vermezsem, seni süründürmezsem namussuzum. Sen dur hele. Vay rezil vay. Miskinliğine bakmadan bir de tehdit ha! Dur hele dur. Sen geçen hafta ortağımdan imza mukabili aldığın elli lirayı komisyoncu Bohor efendiye vermemişsin. Emniyeti suiistimalin cezasını bilir misin sen? Bir yere savuşma. Dur!

Ben şaşırdım, o telefona sarıldı. Bir takım numaralar çevirdi.

— Allo, Bohor sen misin? Elli lirayı almadın değil mi? Hani bizim muhasip olacak eşekle gönderdiğim elli lirayı?

Deli olacaktım. Elli lirayı kendi elimle götürüp vermiştim de Bohor efendi yumuşak yumuşak!

— Selâm söyle, makbuz iktiza değil, demişti.

Fakat mücadelenin beyhudeliği ortada olduğundan fazla ısrar etmedim.

— Vazgeçtim, kefalet akçesinden, dedim, zimmetimi ibra edin de gideyim.

Patronum bu sözümü duyunca:

— Öyle olsun, dedi, seninle uğraşacak değiliz. Şu kâğıdı imzala da defol.

— 50 liralık makbuzu vermezseniz hiç bir kâğıt imzalamam.

— Vereceğim, sade şunu imzala.

Patronum elli lirak makbuzu cüzdanından çıkardı. Ben de yüz liralık senedi elime aldım. Uzattığı kâğıda bir göz attım. Şöyle yazıyordu:

«Piyasanın sesi» müessesesinde iki ay çalıştım. Hem aylıklarımı, hem de kefalet akçesi olarak bıraktığım parayı bir tamamen alarak kendi arzumla işimi terkediyorum. Patronlarım dünyanın en dürüst ve en nazik insanlarıdır.»

Bu suretle yüz liram ve aylıklarım onlarda fakat bonservis vermek şerefi bende kalmış oldu.

İspinoz

hipleri bütün memleketin hürmetini kazanmış muhterem insanlardır. İşinizden herhalde memnun kalacaksınız!

Teşekkür ettim. Piyasanın sesi adında bir mecmua tanımıyordum ama, neme lâzım. Ben ay beay çıkacak yetmiş lirama bakarım.

Bay müdür sözüne devam etti:

— Büromuzu her ne kadar vatandaşlara yardım için açmışsakda yine masarife karşılık bir şey talep etmiye mecburuz.

Tam boynumu bükeceğim sıra:

— Rica ederim, diye atıldı, vaziyetiniz bizce malûm, ilk maaşınızdan itibaren mahiye muayyen taksitlerle ödemek şartile şunu imzalar mısınız?

Baktım basit bir makbuz.

«Kolay iş idarehanesine bana bulduğu işten dolayı aramızda takarrür eden pazarlık mucibince 50 lira vereceğim. Bu parayı her ay onar liralık muayyen taksitlerde ödemeyi vadediyorum.»

Öyle sıkışık bir vaziyette idim ki, yüz lira deseler gözümü kırpmadan imzalıyacaktım. Nitekim öyle yaptım ve, soluğu Babıâlide aldım; mecmuanın idarehanesini sora sora buldum.

Bir masa başında çopur suratlı, meymenetsiz, bodur bir adam oturuyor. Hacetimi söyleyince beni tepeden tırnağa kadar süzerek sordu:

— Amerikan usulü defter tutmasını bilir misiniz?

— Evet!

— Şu halde meselenin en mühim kısmı halledildi demektir. Sadece bir cihet kalıyor. Malûm a, mecmuamız piyasa ile yakından alâkadardır. Mübayaa işleri, müzayedeler, arttırma, eksiltmeler, hep vasıtamızla cereyan eder. İlân derseniz baş kaşımıya fırsat vermez. Bu yüzden devrettiğimiz, yani sizin elinizden geçireceğimiz para, mahiye binlerce, hattâ on binlerce lirayı bulur. Bu bakımdan - bir kere öksürdü - müessesemiz bazı ihtiyat tedbirlerine lüzum görmektedir - bir kere daha öksürdü - filhakika sizi bize takdim eden idarehaneye emniyetimiz var. Fakat - üstüste iki küçük öksürük - ne de olsa işimizi sağlam kazığa bağlamalıyız.

— Hakkınız var efendim.

— Bir kere buradaki vazifeniz hiç de sıkıcı değildir. Hattâ eğlencelidir de... Ne diyeyim, piyasanın en namuslu tüccarlarından, en madrabaz dolandırıcılarına kadar binbir çeşit adam gelir. Onlarla alay edersiniz, bağırıp çağıranlar olur. Metelik vermezsiniz. Eh söylemesi ayıp, yetmiş lira maaş da bu zamanda hani az değildir.

— Evet bayım,

— Binaenaleyh - müstakbel patronumu yine gıcık tuttu - bize kefalet akçesi vereceksiniz.

Boğuk boğuk sordum.

— Kefaleti şahsiye olmaz mı? Size kefaleti şahsiye bulayım, istediğiniz kadar.

— Hayır, par prensip kefalet akçesile çalışırız. Neden yalan söyliyeyim, şimdiye kadar hiç bir muhasibimizden bir kötülük görmedik ama, insan bu bilinir mi? Bir şeytana uyar. Hem kefalet akçesi deyince çok bir şey sanmayın. Sizin gibi muhterem insanlar yüz lira verseler yetişir. Görüyorsunuz ya, bir prensip ve formalite meselesi.

Yetmiş liralık maaşı yüz liralık kefalet için reddecek değildim ya, kabul ettim. Hemen Emniyet sandığına koştum. Saraçhanebaşında babadan kalma küçük bir berber dükkânı vardı. Ayda 14 lira getiren mini mini bir dükkân. Onu rehine koydum. Üç gün sonra yüz lirayı cebime yerleştirip gazeteye gittim. Parayı teslim ettim. Mukabilinde bir de makbuz verdiler. Paramı gözümün önünde kasaya yerleştirdiler.

* * *

İlk haftanın sonunda - Allah razı olsun - patron beni unutmadı:

— Size para lâzımdır Sıtkı bey. Şimdilik şunu alın da...

Diyerek avucuma bir beş liralık tutuşturdu. Ne tatlı adam yarabbi! Sanki patron değil, kalem arkadaşım. Allah razı olsun şu «Kolay iş» ten.

Aradan bir buçuk ay geçti. «İş» yok denecek kadar hafifti ama, gürültüsü çoktu. Ve elime - Kolay işin ilk taksitini verdikten sonra - topu topu otuz lira geçmişti. Boşta olmadığım için alacaklılar sıkıştırıyorlardı. Utanarak para istedikçe patronum.

— Hele sabır Sıtkıcığım, cevabını veriyor, bir müzayede işi var hayırlısı

— Bu genç tuvaletlerini biz giyersek gençlere ne kalacak hemşire?..
— Onlara gençlikleri kalır!...

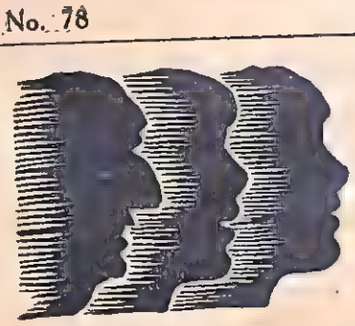

Kulaktan... ...kulağa

MONOLOĞ

(K.. D.) çok konuşmasile meşhur bir insandır. Bir kere lâkırdıya başladı mı bir daha susturmak kabil değildir.

Kendisi mevki sahibi bir zat olduğu için zaten buna pek teşebbüs eden de olmaz.

Bereket versin sözleri çok tatlıdır. Bukadar çok konuşmıya sermaye dayanmıyacağı için ayni şeyleri sık sık tekrar eder. Onun mevzularına herkes - her gün temasta bulunduğu bir insan gibi alışık olduğundan - sıkılmayı da aklından geçirmez.

Geçen gün bir mecliste kendisinden bahsediliyordu. Hazır bulunanlardan biri:

Doğrusunu isterseniz konuşması çok tatlıdır, dedi.

Muharrir (R. G.) gülerek sözünü kesti:

— Sözünü bir şartla kabul ederim, dedi, konuşması demiyeceksin. Monoloğları diyeceksin... Çünkü konuşma iki taraflı olur. O ise kendi kendine söylenir.

KAHVECİYE OYUN

Bir gazeteci arkadaş gençliğine ait bir vak'a anlattı:

Mahallemizde bir kahve vardı. Bu kahvenin sahibi doğruluğile şöhret almış bir ihtiyar adamdı. Zavallı son zamanlarda bunamıştı. Fazla olarak biraz da esrar içerdi.

Bir Ramazan akşamı kahvenin önündeki sandalyeye oturdum:

— Baba bana bir gazoz getir, dedim.

Adamcağız elinde bir gazoz şişesi ve bir bardakla geldi. Tam şişeyi açacağı zaman:

— Baba vazgeçtim, dedim, onu geri götür de yerine bir şekerli kahve getir bana...

İhtiyar dediğimi yaptı. Ben kahvemi içtikten sonra ayağa kalktım, kahveciye:

— Baba Allaha ismarladık, dedim.

O yüzüme bakarak sordu.

— Parayı unuttun galiba.

— Ne parası?

— Kahve parası...

— Peki ama sen o kahveyi bana gazozun yerine getirmedin mi?

— Evet öyle olduydu... Ama o halde gazozun parasını vereceksin.

Mayretle gözlerimi açtım:

— Ne söylüyorsun baba... Ben gazozu içtim mi ki parasını vereyim? Gazozu olduğu gibi geri götüren sen değil misin?

Kahveci düşündü:

— Öyle ya... Bu da doğru, dedi. Demek alacak vereceğimiz yok...

ZEKÂ MESELESİ

Bir orta mektep muallimi anlatıyor:

Bir lise imtihanında mümeyyizdim. İmtihan biteceğine yakın salona iki talebe girmişti. Bunlar sınıfın meşhur iki tembeli idi. Başları büyüktü. Boy pos, kelle kulak yerinde idi. Ne sorsak cevap alamıyorduk. Bazan ağızlarını açmıya tenezzül ettikleri zaman da yedi yaşında birinci sınıf çocuğunun ağzından çıkmıyacak hezeyanlar söylüyorlardı.

— Hadi bakalım... Buyurun dışarı, dedik.

Durdular:

— Biraz daha sorun efendim, dediler.

— Pekâlâ öyle ise, dedim, şimdi size bir sual soracağım. Bakalım hanginiz iyi cevap vereceksiniz:

— İnsanlar acaba başlarından mı büyürler, ayaklarından mı?

Delikanlılar birbirlerine baktılar.

Birincisi derin derin düşündükten sonra:

— Ayaklarından büyürler efendim, dedi.

— Nerden anlıyorsun...

— Efendim benim geçen seneden, evvelki seneden kalma pantalonlarım vardır.... Bunları giyemem. Çünkü geçen seneden kalanlar golf pontalonu gibi kısaldı. Evvelki seneden kalanlar ise diz kapaklarıma çıktı. Demek ki ayaklarım uzadı.

İkinci talebeye:

— Sen ne dersin, dedim.

O, arkadaşına itiraz etti:

— Efendim arkadaşım yanlış söylüyor... İnsanlar başlarından büyürler. Pencereden bakarsanız bahçede bir sürü çocuk görürsünüz... Hepsinin ayakları birdir. Başlaragelince; küçük çocuklarınki, alçak, büyüklerinki yüksektir... Demek ki başları uzuyor!...

— Haydi oğlum aferin...

HASİSİN ZİYAFETİ

(S.. N.) beleşçidir. Haftanın yarısında dostların sırtından geçinir. Hiç bir daveti, ziyafeti kaçırmaz. Düğün yahut davet yapacağını işittiği kimselere, bir yolunu bulup kendini takdim ettirir. Tek yemeğe beni de davet etsin diye.

(S. N.) a bu huyu için arkadaşları takılırdı. Fakat o, maşallah pişkindir. Şakaların en hazmi güç olanlarına tahammül eder.

Geçen gün bildiklerden biri ona:

— Yahu yakında bir ziyafetim var... Sen de davet edileceksin, dedi.

Antrparantez söyliyelim ki, bu zat zenginliği kadar hasisliğile de meşhurdur. Bu tarihe kadar kendisinin bir fincan kahvesini içen ne görülmüş, ne işitilmiştir.

(S. N.) da bunu bildiği için kendisile alay edildiğini pekâlâ anladı. Fakat anlamamazlıktan gelerek endişe gösterdi:

— Geçmiş olsun... Nen var? Ne zamandanberi hastasın? Doktorlar ne diyorlar? İnşallah teşhislerinde yanılmışlardır.

Hasis bu suallere hayret etti:

— Ne demek istediğini anlıyamıyorum, dedi. Ben hasta falan değilim...

— O halde neden bana yemek yedirmekten bahsettin.

— Canım insan insanı davet etmez mi?

(S. N.) güldü:

— Hadi işine canım... Sen sağken kimseye birşey koklatır mısın? Ziyafetten bahsedince, Allah saklasın, öleceksin de lokmanı yiyeceğiz sandım.

Papağan

AŞK ÇETESİ..

NEŞELİ İNSANLARA MAHSUS AŞK ROMANI

Yazan: Kemal Tahir

— 8 —

— Şimdi çetenin karargâhına gidince anlarsın yengeciğim.

Zeki nihayet kendisini toplıyabildi.

— Necati sus, diye bağırdı. Semiha hamfendiyi korkutma!

— Niçin korkayım bay Zeki, sizin gibi nazik bir artistle beraber iken insan korkar mı?

— Duydun ya, Necati, Semiha hanım, bu andan itibaren himayem altındadır, Gevezilik yasak.

— Teşekkür ederim, bay Zeki.

Semihanın vahşiliği gitgide dağılıyordu. Necati türküye başlayınca büsbütün sakinleşti. Hattâ Zekinin verdiği sigarayı bile reddetmedi.

Akşam oluyordu. Ootomobil bozuk yollarda yavaşladı.

Necati, hapishane havasından sonra deveci türküsüne, ondan da moda tangolardan birine geçince, Semiha da yardıma başladı.

Necati içinden:

— Aşkolsun, diyordu, beğendim hatunu; Paşa kızı falan ama gönülsüz. İyi de sesi var.

Ve şarkı bitince:

— Ayak türabın olayım yengeciğim, diye rica etti. Hani bir de kıvırcık saçlı esmer güzeli var, onu lûtfetsene.

Semiha şoför arkadaşı kırmadı. Necati yine mırıldanıyor.

— Vay canına, ben ömrümde bukadar çürük tahtaya hiç basmadım. Bir şişe rakının tam yeri imiş. Beş kuruşluk da leblebi, gel keyfim gel.

Saat dokuza doğru, kırlarm ortasında yüksek duvarlarla çevrilmiş bir köşkün kapısında durdular. Necati glaksonu üç kere uzun uzun öttürdü. Uzaktan uzağa, bir köpek havlıyor. Kapı açıldı. Otomobil bahçeye girdi. Bahçe bakımsızlıktan ormana dönmüş ama köşk çok büyük.

Merdivenli antrenin önünde bir delikanlı duruyor. Necati yere atlar atlamaz ona yanaştı. Kulağına:

— İçeriye sıçra, maskeyi falan çıkarsın. İş başkalaştı. Rezil olmıyalım.

Dedi, sonra yüksek sesle bağırdı:

— Reise haber ver nişanlısını getiriyoruz.

Delikanlı içeri koştu. Necatinin yerden göğe kadar hakkı vardı. Keramet haki bir ceket giymiş, beline kocaman bir tabanca, yüzüne siyah bir maske, takmış bekliyordu. Bu halile öyle komikleşmişti ki, görüp de katılmamanın imkânı yoktu. Necatinin söylediklerini dinleyince hemen kemeri çözdü, maskeyi sıyırdı, hepsini birden dolaba tıktı. Masanın başına kuruldu. Kalbi küt küt atıyor, şakakları zonkluyordu. Bir saattenberi karaladığı kâğıdı tekrar önüne çekti. Eline kalemi aldı bekledi.

Necatinin narası koca köşkü çın çın öttürüyor:

— Reiz destur, yengeyi getiriyorz.

Semiha eşikten atlayınca etrafına bakındı. Tavan işlemeli, mobilya eski olmakla beraber son derece pahalı cinsten. Kerametin önüne kurulduğu masa fevkalâde, duvardaki tablolar her babayiğitin baha biçeceği şeyler değil.

Semiha gülerek:

— Çağırmışsınız, işte geldim bay reis dedi. cariyeniz emrinize muntazır.

Keramet göğsünü şişirip kendisine cesaret vermek istiyerek:

— Hoş geldiniz diyebildi.

Semiha reisin önündeki kâğıdı işaret edip sordu:

— Yeni şaheserler mi üstat?

Ve Kerametin asla beklemediği bir cüretle yaklaştı kâğıdı zavallının mümaneatına meydan bırakmadan eline aldı. Genç kız, iki kahkaha arasında:

— Bu bir şiir serlevhası mı? dedi. Allahım bana cesaret ver. Allahım bana cesaret ver! Diye yazmışsınız. Hem de tam bir sayfa.

Keramet artık susmanın mânasızlık olacağını kestirmişti. Kendini toplıyarak cevap verid:

— Evet Semiha, bir şiir başlangıcı idi ama, sonunun böyle olmasını sen istedin. Beni haydutlar gibi hareket etmiye mecbur ettin. Herhalde neticeden memnun olmuşsundur?

— Tuhaf adamsınız, memnun olmadığımı kim söylüyor.

Necati tasdik etti:

— Zekâmı sevsinler reis, yengem dünyada bir tanedir. Öylesine beğendi ki, otomobilde fakirle bir ağızdan şarkı bile söyledi. Buraya kadar güle, eğlene geldik.

Zeki:

— Beni unutma, Necati, Semiha hanım buraya kadar himayem altında değil mi idi?

Diyerek vaziyeti tavziha girişti.

Artık büyü bozulmuştu. Necati dışarıya seslendi:

— Kadri! Ablayı al, küçüğü yüklen gelin. Artık yabancı kalmadı. Perde indi.

Sonra Semihayı bir koltuğa oturtarak anlatmıya başladı:

— Burası bir divane Mısırlının köşküdür. Yılda bir ay ya oturur, ya oturmaz. Kadri onun hem şoförlüğünü yapar, hem de burada olmadığı zaman köşkü bekler. Sizi kaçırmak iktıza edince burasını hatırladım. Fakat yüzüne beraber söylemek gibi olmasın ama, Keramet reisi kaçırmak, sizi kaçırmaktan güç oldu.

— Sahi öyle mi Keramet bey?

— Ne yalan söyliyeyim Semiha, korktum, Son günlerde okadar değişmiştim ki, arkadaşlar beni bir yere kapıyacaklar, bu ümitsiz aşkı unutuncıya kadar salıvermiyecekler diye âdeta şüphelendim. Epey münakaşa ettik.

— Demek bu fikir Necati arkadaşın öyle mi? Pek beğendim. Size kalsa işi hâlâ edebiyatla halletmiye uğraşacaktınız. Halbuki erkek pratik olmalı biraz.

Necati:

— Duydun mu? Haklı mı imişim?

Der gibi Keramete göz kırptı. Keramet sevincinden hop oturup, hop kalkıyordu.

* * *

Geceyi çok eğlenceli geçirdiler. Necati fırlayıp erkeklere rakı, kadınlara bira aldı.

Sabaha kadar içtiler. Semiha piyano ile beraber şarkı söyledi. Keramet şiirlerini okudu. Kıral hepsinin ayrı ayrı krokilerini çizdi. Necati Zeybek oyunu oynadı. Kadri bağlama ile yanık Anadolu havaları çaldı. Karısı - eline

sağlık - mükemmel mezeler hazırlamıştı. Ve üç yaşındaki çocukları - hikmeti hüda - sabaha kadar hiç huysunmadı, ağlamadı. Mışıl mışıl uyudu. Ertesi günü, öğleden sonra misafirbola çıktılar.

Semiha ile Keramet anlaşmışlardı. Yalnız alelusul annesine müracaat edilecek, baba dostlarından bir avukat Ali Hamdi bey varmış onunla konuşulacaktı.

Semihayı sokağın köşesinde bıraktılar. Üçü de seviniyordu. Okadar dalmışlardı ki, koca paşa kızını nişanlanmıya ikna ettikleri gün ceplerinde topu topu 30 lira kaldığını akıllarına bile getirmiyorlardı.

İkinci Kısım

Fakirlik kepazeliktir.

Üç ahbap çavuşlar oturmuşlar, yanık yanık konuşuyorlardı. Keramette söz söylemiye kudret kalmamıştı. O, sade aptal aptal başını sallıyordu. Birteviye çene yarıştıran Zekiye, Necatiye kısa cevaplar veriyordu. Zeki gittikçe kızıyor:

— Necati, saçmalama, sen hâlâ işin alayındasın, etrafı gül pembe görüyorsun.

— Elbette gül pembe göreceğim.

— Yahu meselenin pembeliğe tahammülü kaldı mı, işte üçüncü çarşamba geldi çattı. Bir defa oğlan hastalandı dedik, ikincide enişte bey telgraf çekti, aman halası mürüvvetini görmezse içlenir, bekleyin, diye yalvardı. Yalanını kıvırdık. Bakalım bugün ne diyeceğiz?

— Bir şey atıver.

— Öyle ya, bir şey atıver demesi dile kolay, ama Zeki Çizer mahvoluyormuş, tere batıyormuş, Türkçesini unutup kekelemekten iflâhı kesiliyormuş, size ne? Yengemizin validesi geçen defa âdeta çıkıştı.

— Oğlum, başka bir sebep varsa açıkça söyleyin, dedi.

— Ne cevap verdin.

— Sen olsan ne dersin? Yemin üstüne yemin ettim. Vallâhi zannettiğiniz gibi değil, billâhi mazeretimiz meşru, tallâhi hilâfım yok dedim. Hele Semiha hanım Kerametin hastalığını merak edip «İlle de gidip göreceğim» diye tutturunca - lâfın burasında Keramet derin derin inledi - pusulayı büsbütün şaşırdım. Ben «Doktorlar menettiler» diyerek kuyruklu yalanlara giriştikçe, kız büsbütün avaza başladı. Neticede hastalığı mühlete vurduk, eğer üç güne kadar kalkıp yürümezse, ziyaretine gelmezse, sizi alır götürürüm, dedim de önünü güç aldım.

— Aşkolsun Zeki. Ya dalgınlığa gelip tramvaya atlasaydınız?

Keramet müthiş bir facia karşısında imiş gibi, cevap verdi:

— Rica ederim, başka şeyler konuşalım boğulacağım.

Necati güldü:

— Gelin şu işin iç yüzünü Semiha yengeme çıtlatalım.

— İmkânı yok.

— Rezil oluruz.

— Kızın sıtkı sıyrılır.

— Ben vazgeçtim, elâlemin kopuğile evlenemem derse? Beni alimallah intihar temizler,

— Zannetmem, iyi kızdır o, vallahi aldırmaz.

— Necati saçmalıyorsun. Aldırmaması kalmış mı?

— Elbette, yoktan yonga kopar mı Yok işte. Gelin beni dinleyin, biz bukadar nişan masrafının altından kalkamıyacağız. Hesap ettik, kitap ettik âdeta yıkım olacak. Yazık günah değil mi? Diyelim, işi kökünden halledelim.

— Karamet, Necati yine haklı, biz meseleyi önceden bu hale getirmiyecektik.

Düşüne düşüne aklı duran Keramet bu lâf üzerine kendine gelir gibi oldu. Açtı ağzını, yumdu gözünü:

— Bir de utanmadan söylediği söze bak. Ben de seni aklı başında bir herif diye beraberime aldım.

— Devam edecek —

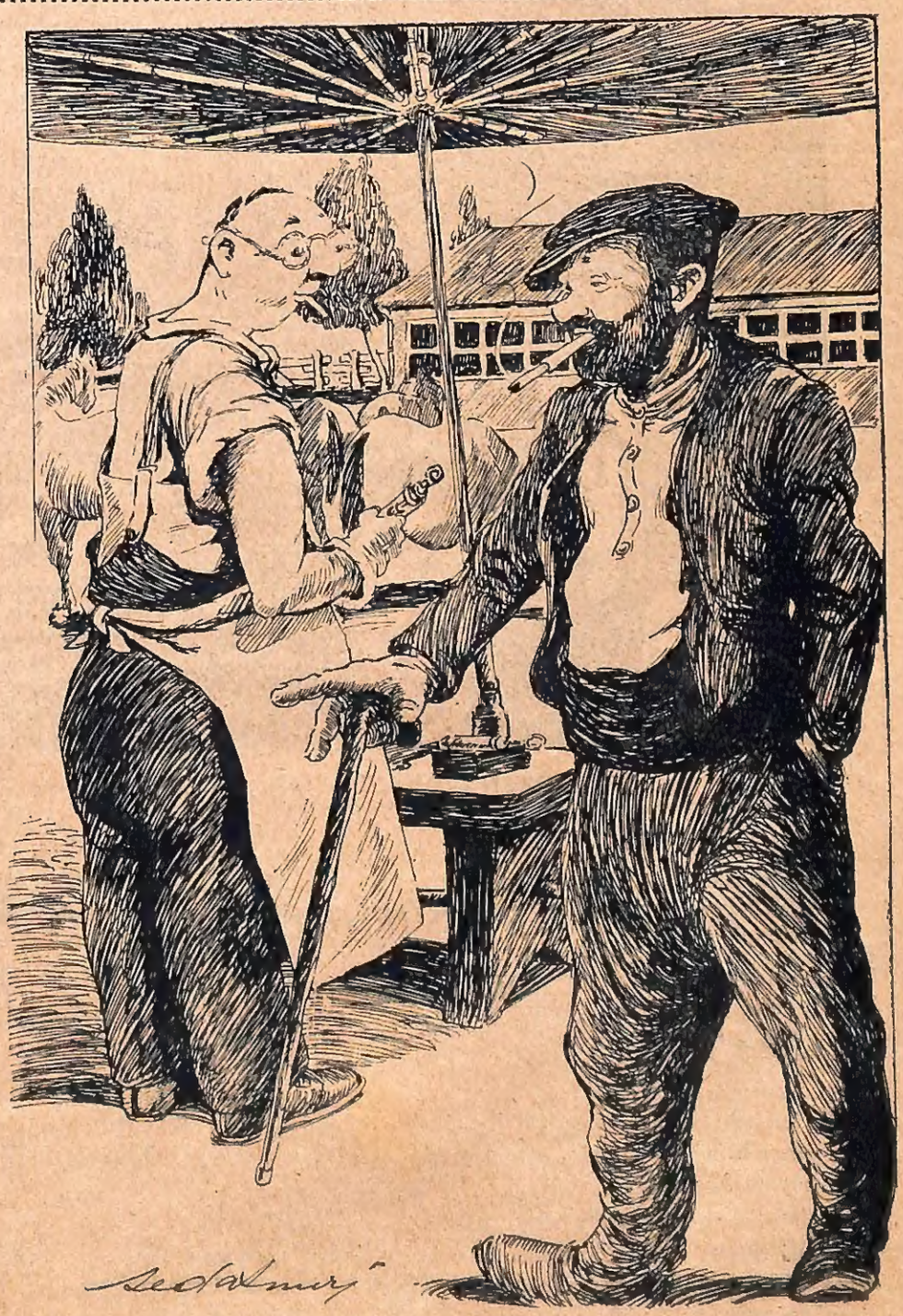

— Bay doktor sende kuduz aşısı var mı?..
— Var, neden sordun?..
— Bizim kaynana ikide birde üzerime hücum ediyor da!....

TARİHTEN ÇİZGİLER: Göksuda ortaoyunu ve derede kayık gezintisi!...

Niçin sormuş?

* * * * * *

Bir haftadır görüşmemişlerdi. Leylâ içeri giren Emelin sırtındaki yeni elbiseye bayılarak sordu:

— Ne o Leylâ? Bu da nesi?

— Ah sorma kardeşim, o kocam olacak alçağı bizim hizmetçi ile fingirdeşirken yakalamıyayım mı?

— Ne yaptın?

— Ne yapacağım, haftalardır istediğim bu elbiseyi aldırdım.

— Ya hizmetçiyi... Kovdun mu?

— Hayır.

— Neden?

— Lâf aramızda bir de mevsimlik kostüm tayyöre ihtiyacım var da...

— Vah vah, kovmuş olsaydın ben tutacaktım. Aman kardeşim aklımda bulunsun, kızı hemen bana gönder.

Keşke almasaymışlar

Yalovanın Akköyüne gittiler.

Karısı da, kendisi de köyü memleket romanı namı altında Şişlide yazılan hikâyelerden tanıyorlardı. Başkaca fikirleri olmadığı için yiyeceklerini de beraber götürmüşlerdi.

Sabahleyin misafir kaldıkları köy evinden dışarı çıkınca kocaman bir inek gördüler.

Karısı teessüfle:

— Vah vah, dedi, bilseydim hiç şişelerle süt getirir miydim.

Koca da bu teessüfe iştirak etti:

— Sorma kardeşim, diye cevap verdi. Ben de kasaptan biftek aldığıma pişmanım. Burada âlâ sığırlar da varmış.

Evinizi en büyük zevk ve en nefis dekor içinde döşemek, süslemek ve güzelleştirmek

Para meselesi değildir!

Döşemede, tezyinde ve her nevi salon eşyasında en modern ve en ileri zevki size ancak:

Dekorasyon

Mağazası tattırabilir.

Beyoğlu - İstiklâl caddesi - No. 353

Büyük mubayaatta kredi muamelesi yapılır

KUMBARAN

İMDADINA YETİŞİR

TÜRKİYE İŞ BANKASI

Kolaylık-Şıklık

Her şeyden evvel kolaylığı arayan spor meraklısı Bayanlar, onlar için yapılmış olan bu sentür-külotları giyerek şıklığı da temin etmiş olurlar. Hututu inceltir. Vücudun tenasübünü düzeltir ve en şedid hareketlerde bile kat'iyyen kaymaz.

Fiyatı: 7 1/2 liradan itibaren.

Satış yeri yalnız : ez

J. Roussel Paris

İSTANBUL, Beyoğlu
Tünel meydanı 12 No.lu.
Mağazamızı ziyaret ediniz veya 18 No.lu tarifemizi isteyiniz.
Fiyatlarımızda büyük tenzilât.

Dr. HAFIZ CEMAL

Dahiliye mütehassısı

Pazardan başka günlerde öğleden sonra saat (2,5 tan 6 ya) kadar stanbulda Divanyolunda 104 numaralı hususî kabinesinde hastalarını kabul eder. Salı, cumartesi günleri sabah (9,5 - 12) saatleri hakikî fıkaraya mahsustur. Herkesin haline göre muamele olunur. Muayenehane ve ev telefonu: 22398. Kışlık telefon: 21044

Zonguldak

MEKTEPLİLER PAZARI

Mustafa Zeki Erman

Yedigün ve bütün neşriyatımızı Zonguldak okuyucularımız Zeki Erman'ın Mektepliler Pazarından tedarik edebilirler. Fotoğraf levazımının da en ucuz satıldığı yer burasıdır.

KARİKATÜR

— Bu sene de kadınlar arasında bir Gandi modası çıkmış..
— Gandi modası da nedir?
— Pek bilmiyorum ama çıplaklık ve sıskalık olsa gerek!

Basıldığı yer: Yedigün Matbaası

Sahibi Sedat S. — Umum Neşriyat Müdürü: T. Şükrü